

Ortadoğu Güncesi
21 Temmuz – 20 Ağustos 2013

Günce No: 57

Hazırlayan:
Seval KÖK

21 Temmuz 2013: Irak Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı Mesut Barzani, Irak, Türkiye, İran ve Suriye'deki Kürt partilerine Kürt Ulusal Kongresi hazırlığı için çağrıda bulundu.

22 Temmuz 2013: İngiltere Başbakanı David Cameron, Suriye'de Beşşar Esad'ın şimdi daha güçlü bir konumda olduğunu belirtti. Cameron, Suriyeli muhaliflere silah yardımı yapmayı düşünmediklerini net bir şekilde ifade etti.

22 Temmuz 2013: Suriye Başbakan Yardımcısı Kadri Cemil, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'la Moskova'da bir araya geldi. Cenevre konferansı, silah anlaşmaları ve diğer sorunların ele alındığı görüşmede, Suriye heyeti Moskova'dan kredi talebinde bulundu.

22 Temmuz 2013: AB dışişleri bakanları, Mısır'da darbe ile devrilen Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin serbest bırakılması çağrısı yaptı.

23 Temmuz 2013: İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salihi, Hizbullah'ın silahlı kanadını terör örgütleri listesine alan Avrupa Birliği'ni kınadı. Salihi, bazı etkili üyelerin baskısıyla alındığını öne sürdüğü kararın her türlü siyasi ve hukuki kritere aykırı olduğunu savundu.

23 Temmuz 2013: ABD Genelkurmay Başkanı Martin Dempsey senatörlere mektup yazarak Suriye'ye yapılacak askeri müdahalenin istenmeyen sonuçlar doğuracağını ifade etti. Dempsey mektubunda birçok ayrıntıdan söz ederek en az riskle başlanılacak müdahalede ayda milyarlarca dolara ihtiyaçları olduğunu ifade etti.

23 Temmuz 2013: İngiltere Dışişleri Başkanlığı Parlamentodan Sorumlu Müsteşarı Alistair Burt, Suriye'de yaşananlardan en büyük etkilenen ülkenin Türkiye olduğunu, bu ülkede yaşananların en kısa sürede bitmesini temenni ettiklerini söyledi.

23 Temmuz 2013: ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan Suriye'de PYD'nin bağımsız Kürt bölgesi kurduğunu ilan etmesi halinde bunun bölgede tansiyonu arttıracak provokatif bir gelişme olacağı yönünde açıklama geldi.

23 Temmuz 2013: Mısır'daki askeri müdahaleyi 'darbe' olarak nitelendirmekten kaçınan Avrupa Birliği dün 28 üyesinin ortak çağrısıyla devrik Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin serbest bırakılmasını talep etti.

24 Temmuz 2013: Suriye Muhalefeti ve Devrimci Güçler Milli Koalisyon'u (SMDK) Başkanı Ahmet El Carba ve beraberindeki heyet Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande ve Dışişleri Bakanı Laurent Fabius ile görüştü.

24 Temmuz 2013: Mısır Savunma Bakanı Abdulfettah Es Sisi, şiddet ve teröre karşı mücadele sorumluluğunu yerine getirmesi için tüm Mısırlıların sokağa çıkmasını istedi. Sisi, «Şiddete ve teröre karşı mücadele amacıyla tüm Mısırlıları Cuma günü meydanlara inmeye çağırıyorum» dedi.

24 Temmuz 2013: ABD Başkanı Barack Obama, Mısır Ordusu'na F-16 savaş uçaklarının teslimatının süresiz ertelenmesine karar verdi. Mısır'la her yıl düzenlenen ortak askeri tatbikatla ilgili ise bir değişiklik olmadığı ifade edildi.

25 Temmuz 2013: Mısır Genelkurmay Başkanı Abdulfettah El Sisi'nin darbe karşıtlarını bastırarak halka "sokağa çıkın" çağrısına karşılık, devrik lider Mursi taraftarları gece yürüyüşü ile cevap verdi.

25 Temmuz 2013: Tunus Ulusal Kurucu Meclis Üyesi ve muhalif lider Muhammed Brahmi uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

25 Temmuz 2013: ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, Suriye Muhalif ve Devrimci Güçler Ulusal Koalisyonu (SMDK) heyeti ile New York'ta bir araya geldi.

26 Temmuz 2013: Mısır'da darbeye işbaşına gelen ordu, iktidardan devirdiği Müslüman Kardeşler'e 'uzlaşma' için masa başına oturmak üzere 48 saat süre verdi.

26 Temmuz 2013: İsviçre'nin Cenevre şehrindeki Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, Mısır ordusuna "uluslararası insan hakları yasalarına saygılı olma" çağrısı yaptı.

27 Temmuz 2013: Mısır İçişleri Bakanı Muhammed İbrahim, 3 Temmuz'da askeri darbeyle görevine son verilen Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin büyük olasılıkla Hüsnü Mübarek'in tutulduğu hapishaneye nakledileceğini söyledi.

27 Temmuz 2013: Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreter Sözcülüğü, Suriye'de kimyasal silah kullanımının araştırılması konusunda Şam yönetimi ile anlaşma sağlandığını duyurdu.

27 Temmuz 2013: AB Dış Politika Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Mısır'daki gösteriler sırasında yaşanan can kayıplarından büyük teessür duyduğunu belirtti, tüm taraflara şiddete son vermeleri çağrısı yaptı.

27 Temmuz 2013: İngiltere'nin Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Mark L. Grant Suriye Muhafız ve Devrimci Güçler Ulusal Koalisyonu (SMDK) heyetinin BM Güvenlik Konseyi üyeleri ile yaptığı gayri resmi toplantısından sonra yaptığı açıklamada, "Esad'ın geçiş döneminde rolü olmamalı" dedi.

27 Temmuz 2013: Mısır'da 3 Temmuz gecesi askerî darbeyle devrilen Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi ile ilk temas sağlandı. İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu, günlerdir nerede olduğu bilinmeyen Mısır'ın devrilen Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi ile Kahire'de görüşüldüğünü bildirdi.

29 Temmuz 2013: İsrail ile Filistin arasında 3 yıl önce askıya alınan barış görüşmeleri ABD'nin arabuluculuğunda yeniden başladı.

30 Temmuz 2013: Rusya parlamentosu alt kanadı Duma Uluslararası İlişkiler Komisyonu Başkanı Aleksey Puşkov, Batı'nın Esad'ı El-Kaide ve diğer radikal gruplarla devirerek, yerine "ılımlıları" getirme planının suya düşebileceğini söyledi.

30 Temmuz 2013: Terör örgütü PKK'nın Suriye uzantısı Demokratik Birlik Partisi'nin (PYD) Suriye'nin kuzeyindeki özerklik girişimlerinden rahatsız olan Ankara, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi Başbakanı Neçirvan Barzani'yi ağırladı.

31 Temmuz 2013: Mısır makamları, Müslüman Kardeşler mürşidi Muhammed Bedii ile hareketin önde gelen iki ismini 'şiddeti körüklemek' suçlamasıyla mahkemeye verdi.

1 Ağustos 2013: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Suriye Devlet Televizyonu'na yaptığı açıklamada, muhaliflere karşı zaferden emin olduklarını ifade etti.

2 Ağustos 2013: İran'ın başkenti Tahran'da 'Dünya Kudüs Günü' etkinlikleri kapsamında konuşan Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, Türkiye'nin tehlikede olduğunu iddia etti.

2 Ağustos 2013: ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, Mısır ordusunun milyonlarca kişinin talebi üzerine ülkede demokrasiyi kurtarmak için müdahale ettiğini öne sürdü.

2 Ağustos 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Suriye Ulusal Koalisyonu Başkanı Ahmet El Carba ile bir araya geldi.

3 Ağustos 2013: Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) Halep Askeri Konsey Başkanı Albay Abdulcebbar Akidi, yönetime bağlı ordu ile çatışırken PKK'nın kendilerini arkadan vurduğunu ifade ederek, PKK'nın kökünü kurutacaklarını söyledi.

3 Ağustos 2013: Mısır'da darbe ile kurulan geçici hükümetin politikalarını 'demokrasi inşası' olarak niteleyen John Kerry, bu hükümetin aynı zamanda göstericilerden sorumlu olduğunu söyledi.

3 Ağustos 2013: İran'da cumhurbaşkanlığı seçimini kazanan Hasan Ruhani, görevi Mahmud Ahmedinejad'tan resmen devraldı. Başkent Tahran'da düzenlenen törende, Ruhani resmen İran'ın cumhurbaşkanı görevini üstlendi.

3 Ağustos 2013: Üst düzey bir grup Batılı diplomat, 3 Temmuz darbesi sonrasında Mısır'da ordunun oluşturduğu geçiş yönetimi Dışişleri Bakanı Nebil Fehmi ile Kahire'de bir araya geldi. Kanlı askeri müdahaleyi 'darbe' olarak nitelemekten çekinen Avrupa Birliği (AB) ve ABD'nin temsilcileri ülkedeki siyasi krizi tarafları uzlaştırarak çözmeye çalışıyor.

4 Ağustos 2013: İran'ın yeni Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, ülkesinin Suriye'de Beşşar Esad rejimine destek vereceğini ifade ederek, hiç kimsenin aralarındaki onlarca yıllık birliği bozmayacağını söyledi.

5 Ağustos 2013: Suriye'de Esad'a bağlı ordunun Şam'ın banliyölerinden Duma'da kimyasal silah kullandığı iddia ediliyor. Saldırı sonrası bölgede yaşayanlar, nefes darlığı ve boğulma şikayetleri ile hastanelere akın etti.

5 Ağustos 2013: Fransa, bazı Batılı yayın organları tarafından Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'a atfedilen 'Suriye'deki sorunun sadece demir yumrukla çözülebileceği' açıklamasına sert tepki gösterdi.

5 Ağustos 2013: İran'ın yeni Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu makamında kabul etti. Ruhani, görüşmede komşu iki Müslüman ülke arasındaki iyi ilişkilerin tüm bölge için son derece önemli olduğuna dikkat çekti.

6 Ağustos 2013: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bir telefon görüşmesi yaptı. İki lider, telefonla yaptıkları görüşmede, Suriye ve Mısır başta olmak üzere bölgedeki son gelişmelere dair görüş alışverişinde bulundu. Görüşme sırasında, Erdoğan'ın, uluslararası toplumun ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Suriye konusunda somut adımlar atması gerektiğine değindiği, Mısır'da tüm tarafların katılımıyla ivedilikle demokrasiye dönülmesinin büyük önem taşıdığını vurguladığı bilgisi edinildi.

6 Ağustos 2013: İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhan, Batı ile aralarındaki nükleer program anlaşmazlığını çözmeye ciddi şekilde kararlı olduğunu söyledi.

7 Ağustos 2013: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin, Suriye'nin kuzeyinde gerçekleşen Kürt katliamını kınaması gerektiğini söyledi. Lavrov, "Umuyorum BM bu terör saldırılarına bahane bulmadan, kesin bir dille kınar." dedi.

9 Ağustos 2013: Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesut Barzani'nin lideri olduğu IKDP ve Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'nin lideri olduğu IKYB polit büro üyelerinin, Kandil dağına çıkarak Suriye'de yaşanan gelişmeler konusunda KCK Yürütme Konseyi Başkanı Cemil Bayık ile görüştükleri belirtildi. Görüşmede, Suriye'nin Kürt bölgesinde yaşanan çatışmalar, Suriye- Irak arasında bulunan sınır kapıları ve Erbil'de yapılacak olan Kürt Ulusal Kongresinin ele alındığı belirtildi.

10 Ağustos 2013: Türk Hava Yolları uçağının kabin ekibini taşıyan araç Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta silahlı kişiler tarafından durduruldu. Pilotlar Murat Akpınar ve Murat Ağca'yı yanlarına alan saldırganlar kayıplara karıştı. Gelişmenin ardından Ankara alarmı geçerken Lübnan medyası, Türk pilotları küçük bir grubun kaçırdığını iddia etti.

11 Ağustos 2013: İran'daki Buşehir nükleer santralinde tam kapasite üretime ulaşan Moskova, bu ülkeye sivil amaçlı yeni bir nükleer santral daha inşa edecek. İran yarı resmi Mehr haber ajansı, İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salih'i'nin hazırlıkların tamamlandığını, yeni nükleer santralle ilgili anlaşmanın önümüzdeki günlerde imzalanacağını söylediğini duyurdu.

12 Ağustos 2013: PKK'nın Suriye uzantısı Demokratik Birlik Partisi (PYD) lideri Salih Müslim, Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi (IKBY) Başkanı Mesud Barzani'nin Suriye'nin kuzeyinde yaşanan olaylara geç müdahil olduğunu söyledi. Müslim, "Terörist gruplar, Suriye'deki Kürtlere yönelik katliam gerçekleştirdi. Barzani'nin olayları araştırması için oluşturduğu komisyon önemli, ama geç kalınmış adım" dedi.

13 Ağustos 2013: Suriye Muhalif ve Devrimci Güçler Koalisyonu (SMDK), ülkede bulunan çeşitli birliklerden seçeceği 6-10 bin arasında değişen askerle profesyonelleşiyor. Kurulacak birlik kontrol boşluğunun ortaya çıktığı ülkede kaçakçılara ve halka kötü muamelede bulunan silahlı gruplara karşı mücadele edecek. Aynı zamanda Esad rejiminin elinde bulunan merkezlere yönelik operasyonlar düzenleyecek.

13 Ağustos 2013: İran'ın yarı resmi Fars Haber Ajansı, Ankara'nın Lübnan'da kaçırılan iki Türk pilotun kurtarılması için Tahran'dan yardım istediğini duyurdu.

14 Ağustos 2013: Mısır Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamada, yerel saatle 16.00'dan itibaren ülke genelinde olağanüstü hal ilan edildiği bildirildi. Mısır hükümetinden yapılan açıklamada ise başkent Kahire, İskenderiye ve Süveyş şehirlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edildiği bildirildi.

14 Ağustos 2013: PKK'nın Suriye'deki partisi olarak bilinen PYD'nin Eşbaşkanı Salih Müslim, Dışişleri Bakanlığının davetlisi olarak geldiği Türkiye'de temaslarını sürdürürken, PYD'nin diğer Eşbaşkanı Asya Abdullah ise Kamışlı'da düzenlediği basın toplantısında, Suriye'de ilan edecekleri özerk yönetim hazırlıkları ile ilgili bilgiler verdi. Abdullah, özerk yönetim çalışmalarında ikinci aşamaya geçtiklerini belirterek, çalışmaların bütün kesimler tarafından imzalanmasından sonra 6 ay içerisinde seçimler yapılacağını söyledi.

14 Ağustos 2013: AB Dış Politika Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton'un sözcüsü, Mısır'da ölü ve yaralanmalar olduğuna dair haberlerin büyük endişe kaynağı olduğunu söyledi.

14 Ağustos 2013: Mısır'da Ezher şeyhi Ahmed El Tayib, ülkede kanlı müdahale ve aşırı güç kullanımına karşı tarafları uyarırken, itidal çağrısı yaptı.

14 Ağustos 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun Mısır'da yaşanan son olaylarla ilgili Katar, Almanya ve Suudi Arabistanlı mevki-daşlarıyla telefonda görüştüğü belirtildi.

14 Ağustos 2013: Mısır'da geçici Cumhurbaşkanı Yardımcısı Muhammed El Baradei'nin istifa ettiği bildirildi. El Baradei istifa dilekçesinin geçici Cumhurbaşkanı Adli Mansur'a sundu.

15 Ağustos 2013: Mısır'ın devrik Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin tutukluluk süresinin bir ay daha uzatıldığı açıklandı.

15 Ağustos 2013: Türkiye Dışişleri Bakanlığı, El Nusra örgütünün, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) tarafından 'Irak'taki El Kaide' ile bağlantılı olduğu için El Kaide yaptırım listesine eklendiğini ve ABD tarafından da yine aynı örgütle bağlantısı nedeniyle 2012 yılında terör örgütü listesine eklendiğini açıkladı.

15 Ağustos 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Mısır'da devam eden katliamı durduracak olan en önemli aracın uluslararası baskı olduğunu söyledi.

16 Ağustos 2013: Mısır güvenlik güçlerinin başkent Kahire'deki darbe karşıtı halka yönelik kanlı müdahalesi için Çin ve Rusya'dan açıklama geldi. Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hong Lei, Mısır'daki gelişmeler üzerine yaptığı açıklamada, Çin'in tüm tarafların öncelikle ülke ve halkın çıkarlarını ön planda tutmasını ve daha fazla kayıpları önlemek için sükûnet umduğunu söyledi. Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Mısır'da tüm taraflara yeni ölümlerin olmaması ve şiddetin durdurulması çağrısında bulunuldu. Göstericilerden önemli kayıpların yaşandığı ve güvenlik güçlerinin de zarar gördüğü belirtildi. Tüm Mısır halkının çıkarına olacak şekilde demokratik reformların sıkı bir diyalogla başarılacağına dikkat çekilen açıklamada, siyasi sürecin ulusal uzlaşuya dayalı olmasına vurgu yapıldı.

16 Ağustos 2013: Mısır devlet televizyonu, Mısır ordusu ve polisinin "kanun ihlallerine karşı sert tedbirler alacağını" duyurdu.

17 Ağustos 2013: Mısır Başbakanı Hazim Biblavi, Müslüman Kardeşler'in yasal olarak feshedilmesi önerisinde bulundu. Biblavi'nin bu öneriyi, sivil örgütlere lisans veren bakanlıkta yaptığı bildirildi. Önerinin üzerinde fikir alış veriş yapıldığını ifade etti.

17 Ağustos 2013: İran, Suriye'ye giden uçaklarını iniş zorlayan Irak yönetimine tepki gösterdi. İran basında yer alan haberde, Suriye'ye giden İran uçaklarına Irak hava sahasında zorunlu iniş yaptırıldığı öne sürüldü.

17 Ağustos 2013: Katar Dışişleri Bakanı Halid Bin Muhammed El Atiyye, Mısır'daki kriz sebebiyle çok fazla insanın ölmesinden endişe ettiklerini belirterek, "Mısır'daki istikrarsızlık tüm bölgeyi tehdit ediyor." dedi.

18 Ağustos 2013: ABD askerlerinin ülkeden çekildiği 2011 yılından bu yana gittikçe artan bir şekilde terör saldırılarına hedef olan Irak, hızla büyüyen El Kaide tehdidine karşı ABD'den yardım istedi.

18 Ağustos 2013: Avrupa Birliği, darbe yönetiminin barışçıl göstericilere kanlı müdahalesinin ardından Mısır'la ilişkileri gözden geçireceğini açıkladı.

18 Ağustos 2013: Suriye'de kimyasal silah kullanıldığı iddialarını araştırarak BM denetçileri başkent Şam'a geldi. 20 kişilik heyet Halep kırsalındaki Han el Assal'da yasak silahların kullanıldığı iddiasını araştırarak. Esad rejimi, bu olaydan muhalifleri sorumlu tutmuştu.

18 Ağustos 2013: Mısır Dışişleri Bakanı Nebil Fehmi, uluslararası kamuoyunun Mısır'daki olaylara gösterdiği ilgiden rahatsız olmadığını bildirirken, «Mısırlılar'ın tek başına aldıkları kararları perdelemelerine ve yabancı bir müdahaleye de izin verilemez» dedi.

18 Ağustos 2013: Abdulfettah El Sisi, asker ve polisler için yaptığı konuşmada "şiddete başvuranlara müsamaha gösterilmeyeceği" uyarısını dile getirdi.

19 Ağustos 2013: Mısır'da 3 Temmuz'da gerçekleşen askeri müdahaleden sonra geçici yönetim, şiddet eylemleri düzenlediği gerekçesiyle Müslüman Kardeşler'i yasa dışı ilân etmeye hazırlanıyor.

19 Ağustos 2013: Irak Başbakan Nuri el Maliki, Irak'ta teröristlere karşı kararlılık ve uzun vadeli bir şekilde mücadele edeceklerini söyledi.

20 Ağustos 2013: CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin davetlisi olarak dört gün temaslarda bulunacağı Irak'ın başkenti Bağdat'a geldi. Kılıçdaroğlu'nu havaalanında Irak Kanun Bakanı Hasan al-Shammari karşıladı.

20 Ağustos 2013: Beyaz Saray Sözcüsü Josh Earnest, Mısır'a yapılan yardımların gözden geçirildiğini ifade etti. Ükedeki eylemler dolayısıyla gönderilmesi planlanan F-16 uçakların ve 'Parlak Yıldız' adlı ortak askeri tatbikatının iptal edildiğini hatırlatan Earnest olayların sürmesi durumunda yeni kararlar alınabileceğine dikkat çekti.

20 Ağustos 2013: Mısır'daki Müslüman Kardeşler Örgütü Rehberlik Konseyi Başkanı Muhammed Bedii tutuklandı.

20 Ağustos 2013: Türkiye'nin Beyrut Büyükelçisi İnan Özyıldız, kaçırılan Türk pilotların bırakılması için Lübnan'ın geçici Başbakanı Necib Mikati ve geçici İçişleri Bakanı Mercan Charbel'le görüştü.